

4. Носирев О.О., Перерва П.Г., Долина І.В., Кобелева Т.О., Ткачова Н.П. Менеджмент та маркетинг на ринку туристичних та готельно-ресторанних послуг [Електронний ресурс] : *конспект лекцій* / Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків, 2020. 37 с.
5. Долина І.В., Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Косенко А.В., Маслак М.В. Маркетинговий менеджмент на світовому ринку туристичних послуг [Електронний ресурс] : *конспект лекцій* / Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків, 2020. 35 с.
6. Матросова В.О., Перерва П.Г., Проскурня О.М., Кобелева Т.О., Косенко А.В. Економіка, менеджмент, маркетинг туризму та гостинності : навч. посібник [Електронний ресурс] / Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків, 2020. 893с.
7. Приходько Є.Г., Перерва П.Г. Формування положень маркетингу вражень в індустрії туристичного бізнесу // *Авіація, промисловість, суспільство: матеріали 2-ї Міжнар. наук.-практ. конф., Кременчук, 12 травня 2021 р. : у 2 ч. Ч. 2.* Харків: ХНУВС, 2021. С. 476-478.
8. Перерва П.Г., Косенко О.П., Матросова В.О., Кобелев В.М. Інформаційне забезпечення обліку та аналізу на підприємствах туристичного бізнесу // *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матеріали 4-ї Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 31 березня 2021 р.* [Ч. 1]. Полтава: ПДАА, 2021. С.364-366.
9. Кобелева Т.О., Косенко А.В., Долина І.В. Особливості маркетингу послуг туристичного бізнесу // *Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури : матеріали 5-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 23-25 травня 2019 р.* Львів: Львівська політехніка, 2019. С. 326-328. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/41503>

Шаркова В. Ю.
здобувач вищої освіти,
Сухорукова А. Л.
кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри менеджменту та маркетингу
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Туристичні ресурси – це все, що може бути використане для задоволення потреб туристів. Вони поділяються на матеріальні та нематеріальні [1].

Матеріальні туристичні ресурси – це об'єкти і явища природи та суспільства, які можна побачити, почути, відчути. Нематеріальні туристичні ресурси – це події та послуги, які не можна побачити або почути, але які можуть бути пережиті туристами [1].

Розвиток туристичних ресурсів – це процес, спрямований на підвищення їхньої привабливості для туристів. Він включає в себе такі заходи, як: захист туристичних ресурсів від руйнування та забруднення; розвиток туристичної інфраструктури; формування туристичного продукту [1].

Для ефективного розвитку туристичних ресурсів важливо, щоб вони були різноманітними і високо потенційними. Це дозволить залучити широкий спектр туристів і забезпечити стабільний розвиток туризму [1].

Унікальність України полягає також у різноманітних природних ландшафтах, починаючи від Карпатських гір, що пропонують чудові можливості для гірського туризму, до чарівних пейзажів національного парку «Сколівські Бескиди» та чорноморських пляжів Одеси та Криму [1].

Крім того, українська культура насичена народними традиціями, які проявляються у різних аспектах життя: від народної музики та танців до різноманітних ремесел та народних свят [1].

Нарешті, гостинність українців – це ще один чинник, який робить подорож до України незабутньою. Місцеві жителі завжди раді прийняти гостей та поділитися своєю культурою та традиціями.

Україна багата на природні туристичні ресурси, включаючи:

Карпати – гірський масив, який займає близько третини території України. Карпати є популярним місцем для любителів гірського туризму, лижного спорту та інших видів активного відпочинку [2].

Чорноморське узбережжя – 1300-кілометрова берегова лінія з піщаними пляжами, чистим морем та мальовничою природою. Чорноморське узбережжя є популярним місцем для пляжного відпочинку, лікування та оздоровлення [2].

Придніпровські плавні – унікальна водно-болотна система, яка є домом для різноманітних видів рослин і тварин. Придніпровські плавні є популярним місцем для екотуризму та орнітологічних спостережень [2].

Кримські гори – гірський масив, який займає близько третини території Криму. Кримські гори є популярним місцем для любителів гірського туризму, лижного спорту та інших видів активного відпочинку [2].

Україна також має багату історію та культуру, які відображаються в її історичних та культурних туристичних ресурсах, включаючи:

Київ – столиця України, яка є одним з найстаріших міст Європи. Київ є домом для багатьох історичних та культурних пам'яток, включаючи Софійський собор, Києво-Печерську лавру та Андріївську церкву.

Львів – друге за величиною місто України, яке має статус всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Львів є домом для багатьох історичних та культурних пам'яток, включаючи Львівський замок, площу Ринок та Ратушу.

Одеса – третє за величиною місто України, яке є популярним курортом на Чорному морі. Одеса є домом для багатьох історичних та культурних пам'яток, включаючи Оперний театр, Потьомкінські сходи та Музей західного та східного мистецтва.

Запоріжжя – місто, яке розташоване на Дніпрі. Запоріжжя є домом для багатьох історичних та культурних пам'яток, включаючи Хортицю, Запорізьку Січ та Музей історії запорізького козацтва.

Херсон – місто, яке розташоване на березі Чорного моря. Херсон є домом для багатьох історичних та культурних пам'яток, включаючи Херсонес Таврійський, Музей історії Херсонщини та Музей народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини.

Україна має також унікальні соціально-економічні туристичні ресурси, включаючи: народні промисли – Україна має давню традицію народних

промислів, які відображаються в її унікальних виробках з кераміки, дерева, металу та інших матеріалів; традиційна кухня – українська кухня є однією з найсмачніших і найрізноманітніших у світі; людська гостинність – українці відомі своєю гостинністю та привітністю.

Туристичний потенціал різних регіонів України є нерівномірним. Найбільш розвиненим є туристичний потенціал таких регіонів, як: Київська область, Львівська область, Одеська область, Запорізька область, Херсонська область.

Ці регіони мають унікальні природні, історичні та культурні туристичні ресурси, а також розвинену інфраструктуру.

Повномасштабне вторгнення в Україну, яке почалося 24 лютого 2022 року, завдало значних збитків туристичному сектору країни і не тільки [3].

Основні проблеми, пов'язані з війною:

- безпекова ситуація: війна створила серйозну загрозу безпеці туристів, що призвело до масового скорочення туристичного потоку до України;
- руйнування інфраструктури; внаслідок бойових дій було зруйновано, пошкоджено значну частину туристичної інфраструктури, включаючи готелі, ресторани, музеї та інші об'єкти;
- економічна криза; війна призвела до економічної кризи в Україні, що також негативно вплинуло на розвиток туризму [3].

Після закінчення війни Україна має потенціал для відновлення та розвитку туризму. Країна має унікальні туристичні ресурси, які можуть привабити туристів з усього світу [3].

Однак для відновлення туризму в Україні буде потрібно значний час і ресурси. Необхідно буде відновити туристичну інфраструктуру, забезпечити безпеку туристів та створити сприятливі умови для розвитку туризму.

Держава та приватні інвестори вже розпочали роботу з відновлення туризму в Україні. Уряд України виділив 10 мільярдів гривень на відновлення туристичної інфраструктури. Приватні інвестори також інвестують у розвиток туризму в Україні.

Отже, можна зробити висновок, що природні ресурси України включають в себе мальовничі гори Карпат, піщані пляжі Чорного моря, чисті озера та річки, а також різноманітну флору і фауну. Історичні ресурси України представлені стародавніми містами, церквами, замками та іншими архітектурними пам'ятками, які розповідають про багатовікову історію країни. Культурні ресурси України включають в себе традиційні народні мистецтва, музику, танці та кухню, які відображають багату культуру країни.

Після закінчення війни в Україні, країна має потенціал стати одним з найпопулярніших туристичних напрямків у Європі.

Для цього необхідно відновити туристичну інфраструктуру, забезпечити безпеку туристів та створити сприятливі умови для розвитку туризму.

Україна має все необхідне для того, щоб стати успішною туристичною країною. Завдяки своїм унікальним ресурсам, країна може запропонувати туристам різноманітні можливості для відпочинку та пізнання.

Список використаних джерел:

1. Туристські ресурси – це... Види і класифікація туристських ресурсів. Туристська індустрія. What – маємо відповідь. URL: <https://what.com.ua/tyristski-resyrsi-ce-vidi>
2. Історико-культурні туристичні ресурси. Pidru4niki. URL: https://pidru4niki.com/16400221/turizm/istoriko-kulturni_turistichni_resursi.
3. Економічна правда. Подорожі та війна: якою буде туріндустрія після перемоги. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/07/21/689436>

Штена Є.Ю.

здобувач групи ТБ-4, кафедри менеджменту і туризму

Діденко А.В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту і туризму

*Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія»*

м. Запоріжжя, Україна

ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Медичний туризм в сучасному світі стає актуальною та перспективною галуззю, що має численні переваги як для країн, що надають медичні послуги, так і для туристів. Така тенденція пояснюється кількома важливими факторами: по-перше, медичний туризм сприяє залученню іноземних інвестицій та підвищенню економічного потенціалу країни; по-друге, медичний туризм сприяє обміну медичним досвідом і технологіями між країнами. За оцінками звіту Grand View Research до 2030 року очікується збільшення ринку оздоровчого та медичного туризму до 49,4 мільярдів доларів США із середньорічним темпом зростання ринку на рівні 14,82% [1]

Розвиток медичного туризму дозволяє Україні підвищити позиції своєї системи охорони здоров'я на світовому ринку. Передовий медичний досвід, сучасні медичні заклади та конкурентоспроможні ціни роблять Україну привабливим місцем для іноземних туристів, які шукають якісне медичне обслуговування. Українські лікарі, особливо ті, що спеціалізуються на реабілітації військовослужбовців, накопичили унікальний досвід і знання в галузі медичної реабілітації. Цей досвід може стати одним з ключових напрямків розвитку медичного туризму в Україні, залучаючи іноземних пацієнтів, які шукають якісну, індивідуальну реабілітацію після військових подій та поранень. Реабілітація військовослужбовців є важливою складовою медичного туризму, оскільки передбачає не лише лікування фізичних травм, а й психологічну підтримку та адаптацію до повсякденного життя. Українські лікарі володіють сучасними методами реабілітації, фізіотерапії та психотерапії, що дає їм конкурентну перевагу в залученні пацієнтів з різних країн. Наразі Україна має кілька переваг у медичному туризмі. По-перше, це високий рівень медичної експертизи та професіоналізм лікарів, які використовують передові методи лікування. По-друге, доступність та конкурентні ціни на медичні